

IŠVENGTI AVARIJŲ LEIDŽIA PREVENCINIS DARBAS, BET ILSĖTIS NĖRA KADA

Bendrovės „Kauno vandenys“ avarinė tarnyba šiuo metu dirba įprastu ritmu. Švelni ir be staigių temperatūros pokyčių žiema didelių staigmenų kol kas nepateikė. Avarijų šalinimo brigados be streso laukia pavasarinio polaidžio – nors darbų krūvis jo metu gerokai padidėja, ilgametė patirtis ir pažangi technika leidžia operatyviai susidoroti su kylančiomis problemomis.

RITMĄ DIKTUOJA ORAI IR FIZIKOS DĖSNIAI

„Esant temperatūrų pokyčiams avarijų skaičius visuomet padidėja. Pavasariop, traukiantis įšalui, gruntas kilnoja vamzdžius, silpniausiose vietose atsiranda trūkių ir vanduo išsiveržia į šulinius ar gatvės paviršius. Tai fizikos dėsnis, kuris mums sukelia problemų, tuomet bendrovės „Kauno vandenys“ dispečerinė sulaukia daugiau nei įprastai skambučių. Iš patirties žinome, kad bus bėdų, ir esame pasirengę padėti kauniečiams. Stengiamės investuoti į naujas technologijas, pasinaudami ES parama, norime nutiesti tokius tinklus, kuriems temperatūros svyravimas nedarytų jokios įtakos“, – sakė bendrovės „Kauno vandenys“ generalinis direktorius Linas Baltrėnas.

Pasak įmonės generalinio direktoriaus, artimiausiose bendrovės planuose numatyta plėsti 18,27 km vandentiekio ir 34,79 km nuotekų tinklų, o rekonstruoti planuojama 17,61 km vandentiekio ir beveik 9 km nuotekų tinklų. Palyginti su Vilniuje veikiančia tokios pačios paskirties įmone, Kaune nuotekų

tinkluose avarijų įvyksta 40 proc. daugiau. Todėl dalis lėšų bus skirta būtent seniems tinklams renovuoti. 2016–2020 m. minėtiems darbams prireiks apie 20 mln. eurų.

Kauno miesto savivaldybės tarnyba patvirtino patikslintą plėtros planą, jame tinklų plėtrai ir rekonstrukcijai, šalia numatytų, papildomai skirta dar beveik 8 mln. eurų. Pasak L. Baltrėno, anksčiau tiek lėšų ir dėmesio rekonstrukcijai nebuvo skiriama, todėl numatytos investicijos leis ženkliai pagerinti tinklų padėtį. Kovo pradžioje turėtų paaiškėti rangovai, vykdydantys tinklų rekonstrukcijos darbus ir padėsiantys pagerinti teikiamų paslaugų ir kauniečių gyvenimo kokybę. „Žinoma, permainos nebus labai greitos, suplanuoti darbai vyks kelerius metus. Juos baigus avarinės tarnybos darbas bus nebe toks įtemptas, pagerės darbo sąlygos, tačiau darbo vietos neišnyks“, – sakė L. Baltrėnas.

TECHNIKA GARAŽE NEDULKA

Nors šiuo metu avarijų antplūdžio nėra, galingosios „Super 2000“ garaže nedulka – kanalai plaunami kiekvieną dieną: tiek

■ **PERMAINOS.** Anot bendrovės „Kauno vandenys“ generalinio direktoriaus L. Baltrėno (stovi), atlikus tinklų rekonstrukciją ir renovaciją, avarinės tarnybos darbas bus nebe toks įtemptas. Andriaus Aleksandravičiaus nuotraukos

gavus pranešimus, kad jie normaliai nefunkcionuoja, tiek pagal profilaktikos planus. Ši technika nepamainoma avarinio kasimo brigadai, ypač jei gruntas pažiugęs. „Super 2000“ siunčiama į avarijos vietą, kad susiurbtų šlapią gruntą ir būtų galima prieiti prie avarijos židinio. Jei nėra skubių darbų, šia technika valomi lietaus surinkimo trapai.

Avarinė tarnyba nėra greitoji pagalba, per 10 min. prisistatyti kartais sudėtinga.

V. Rudys

„Šios universalios ir galingos mašinos plačiai pritaikomos, jos per daug brangios, kad leistume stovėti be darbo. Surinktas turinys regeneruojamas: nuosėdos atskiriamos į atskirą baką, o vandeniu toliau plaunami kanalai. Neišpylus šlako mašina gali dirbti mažiausiai pusę dienos, kol pripildo 6 kub. m rezervuaras“, – pasakojo V. Rudys.

Vis dėlto šia mašina nerekomenduojama dirbti lauke ilgesnį laiką, jei temperatūra yra žemesnė nei -10 °C. Tuomet tenka naudotis ne tokiomis mašinomis ir mažiau pažangiomis mechaninėmis priemonėmis.

STENGIASI UŽBĖGTI UŽ AKIŲ

Ar Kauno vandentiekio ir nuotekų tinkluose esama juodųjų dėmių?

„Tokių vietų, kuriose dažnai vyksta avarijos, nėra, žinoma, jos šiek tiek dažnesnės ten, kur tinklai seni. Jei toks juodas taškas atsiranda, mes pasistengiame, kad jis iš karto pabaltų: vykdomė tinklų rekonstrukciją ar renovaciją, nes nuolat važinėti į tą pačią vietą – nerentabilu ir neūkiška“, – tvirtino V. Rudys.

Avarijų išvengti leidžia preventinis darbas: specialistai keičia vandentiekio sklendes, priešgaisrinius hidrانتus, tinklai profilaktiškai tikrinami vandens nutekėjimo įranga.

„Kauno vandenys“ turi televizinę diagnostikos įrangą, leidžiančią tiksliai įvertinti paviršinių nuotekų tinklų techninę būklę. Į tinklus įleista kamera fiksuoja gedimus – lūžius, įtrūkius – ir leidžia operatyviai priimti sprendimus dėl darbų vykdymo, nustatyti, ar avarijos vieta lokali, ar reikia tvarkyti ruožą.

Kurioje vietoje avarijos dažnesnės, pasufleruoja avarinės tarnybos informacinė sistema. Sudėtingiausia avarijos židinius būna aptikti mažai urbanizuotose ar iš viso neužstatytose vietovėse, nes tekančio vandens niekas nepastebi. O štai mieste gyventojai apie įvykusią avariją praneša operatyviai.

Dabar, kai žiemos švelnesnės ir įšalas nebesiekia 1,5 m, sezoninių avarijų fiksuojama mažiau. Įprastą dieną avarinės tarnybos dispečerinė sulaukia vidutiniškai 35 pranešimų per parą.

Avarijų dažnumas ir skaičius nepriklauso nuo tam tikrų dienų (ne išimtis ir mėnesio 13-oji) ar mėnulio fazių. „Per pilnatį potvy-

nių ir atoslūgių nebūna. Kadangi didžioji dalis vamzdžių yra ketinai, vandentiekio tinkluose pagausėja trūkių, kai keičiasi grunto plastiškumas: žemei iššalant ir įšalui traukiantis. Tačiau tai mums – jokia naujiena“, – sakė Tinklų skyriaus viršininkas.

Kitas įtemptas laikotarpis – vasara, kai užaina liūtys. „Miestas didelis, rūpinamės ir priemiestinėmis teritorijomis: Garliava, Domeikava, Akademija, Ringaudais, tuomet visur suspėti būna sudėtinga. Žinoma, avarinė tarnyba nėra greitoji pagalba, per 10 min. prisistatyti nereikia. Dažnai to ir negalime padaryti, nes dirbame pagal ankstesnę iškvietimą, negalime visko mesti ir važiuoti į naują vietą. Padariniams likviduoti visuomet prireikia laiko, kartais sulaukiame nepasitenkinimo, kodėl taip ilgai neatvykome. Be abejo, jei situacija kritinė, pirmiausia skubame jos likviduoti. Tiek meistras, tiek inžinieriai yra savo darbo profesionalai, jie geba priimti tinkamus sprendimus ir tinkamai reaguoti“, – tvirtino V. Rudys.

„Kauno vandenys“ taip pat turi sutartis su rangovais. Išaugus avarijų skaičiui, jei trūksta darbuotojų ar reikia galingesnės technikos, jie pasitelkiami į pagalbą. Kritiškiausias pastarųjų metų įvykis – situacija po liūtis praėjusią vasarą, kai tvino tinklai, siurblynai nespėjo dirbti, buvo semiami rūšiai, telefonai buvo net įkaitę, sulaukta daugiau kaip 100 skambučių.

„Tokių ekstremalių dienų pasitaiko viena ar kelios per metus ir neįmanoma prognozuoti, kada tai atsitiks. Kaip gaisrininkai nenumato gaisrų, taip ir mes nespėjame, kad įvyks avarija, nors kartais dėl to sulaukiame kritiškų pastabų“, – šypsojosi V. Rudys.

Nors atsitikus stambesnei avarijai žmonės būna pikti, psichologo bendrovei dar neprireikė. Įmonės „Kauno vandenys“ darbuotojai kursuose mokomi, kaip bendrauti su sunkiais klientais.

„Apskritai, kas neturi gebėjimų bendrauti, dispečerinėje nedirba. Dabar avarinės tarnybos pokalbiai, įspėjus skambinantįjį, yra įrašomi, tai drausmina abi puses, sumažina norą išsikrauti, apsaugo nuo šmeižto, esą dispečeris kalbėjo nemandagiai ar buvo nedėmesingas“, – sakė generalinis direktorius L. Baltrėnas. Pašnekovas neslėpė, kad pasitaiko ir melagingų pranešimų.

■ **PRIKLAUSOMI.** Tinklų skyriaus viršininkas V. Rudys (dešinėje) neslėpė, kad ir jis, ir kiti darbuotojai nuolat žvilgčioja į orų prognozes.